

“Nobel mükafatı laureatlarının mühazirələrində iştirak edirəm”

Məhəmməd Ağamirzəyev 1997-ci il iyulun 23-də Bakı şəhərində anadan olub. Orta təhsilini 2003–2014-cü illərdə Bakı Oksford Məktəbində alıb. Orta məktəbdə oxuduğu dövrdə ingilis dilində sərbəst danışib yazmağı bacaran, əla qiymətlərlə oxuyan Bakı məktəblisi attestat almağa 2 ay qalmış beynəlxalq proqram əsasında imtahan verərək eyni vaxtda 3 xarici ali məktəbdə oxumaq hüququ qazanıb. Buraxılış imtahanlarını əla qiymətlərlə verərək orta məktəbi qızıl medalla bitirən Məhəmməd qiymət və dərşdönkənar nailiyyətlərinin nəticəsinə görə Böyük Britaniyanın Birmingem Universitetinin kimya mühəndisliyi fakültəsinə daxil olub. Hazırda “2007–2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı” çərçivəsində adıçəkilən universitetin II kurs tələbəsidir. Türk, rus, ingilis və alman dillərində danışır. M.Ağamirzəyevlə söhbətimizə orta məktəb illərindən qazandıqı uğurlarla körpü salırıq.

“Şagirdə elmə həvəs məhz ibtidai təhsil dövründə yaranır”

Orta məktəb illərində Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Bakı, Harvard, Haaqa və İstanbul şəhərlərində təşkil olunmuş bir çox beynəlxalq model konfranslarında ölkə təmsilçisi, komitə sədri və ya təşkilatçı qismində fəal iştirak etmişəm. XI sınıfdə oxuyarkən Amerika səfirliyindən əldə etdiyim qrantla azərbaycanlı tələbələr üçün nəzərdə tutulmuş “Model Birləşmiş Millətlər Təşkilatı konfransına giriş” (National Model UN Conference) adlı trening keçirərək illərlə mənimsədiyim bilik və təcrübəmi bölüşmüşdüm. Orta məktəbdə bütün fənlərə eyni məsuliyyətlə yanaşaraq, hər birindən yüksək göstəricilərimin olmasına çalışmışam. Lakin təbiət elmləri və riyaziyyat məni daha artıq cəlb edir, düşündürürdü. İlk müəllimlərimin əlbəttə ki, hər birini xatırlayıram, mümkün qədər əlaqə saxlayıram. Fikrimcə, şagirdə elmə həvəs məhz ibtidai təhsil dövründə yaranır və bu həvəsin yaranmasında müəllimlərin rolu danılmazdır. Düşünürəm ki, müəllimlərim məndə bu həvəsi oyatmağa uğurla nail olmuşlar.

Dəqiq elmlərə olan marağım mənim ixtisas seçimimdə mühüm rol oynayıb. Artıq IX sınıfdə mühəndis olacağıma qərar vermişdim. Lakin hansı sahə üzrə ixtisaslaşmağa yönəlməyimin həm mənim, həm də dövlətimizin xeyrinə olacağını müəyyənləşdirməmişdim. Sonda kimya mühəndisliyini seçməyimə başlıca səbəb ölkə başçımızın istehsal sahələrinin inkişafına dair olan planları və bu sahədəki peşəkar kadr qıtlığı olmuşdur.

Hədəfimə çatmaq üçün aparıcı universitetlərdə təhsil almağı və peşəkar mütəxəssis kimi hazırlanmağı düşünürdüm. Buna görə də xaricdə, İngiltərədə təhsil almaq mənim lap aşağı sınıflardan qarşıma qoyduğum məqsədlərimdən biri idi. Bu məqsədimin yaranmasının əsas səbəbi təhsil aldığı məktəbdə bunun üçün lazımı hər bir şəraitin yaradılması olmuşdur. Valideynlərim də mənim bu məqsədimə dəstək çıxırdılar. Böyük Britaniyanın Birmingem Universitetinə müraciət etməkdə ilk köməkliliyi məktəbdən aldım, müraciətim müsbət nəticələndi, dövlətim və ailəm mənə maddi və mənəvi dəstək oldular.

“Təhsil islahatlarının effektiv olacağına inanıram”

Dövlət Proqramına qəbul olunmağım barədə xəbəri almaq uzunillik arzularımın gerçəkləşməsi demək idi. Qeyd etməliyəm ki, Prezidentimiz İlham Əliyevin gənclərə göstərdiyi misilsiz qayğıya, “Gənclər siyasəti haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununa, “2007–2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı”na güvənərək xaricdə təhsil almağıma ümid edirdim. Ümidlərimin özünü doğrultma anının sevincini bu gün də, ən azı həmin gündü qədər yaşayıram. Zənnimcə, elmə yatırılan sərmayə hər bir cəhətdən ən dəyərli nəticə verən bir addımdır. Bu proqramın məni və mənim kimi minlərlə Azərbaycan gəncinin xaricdə təhsil alma arzularının baş tutmasına səbəb olmuşdur. Əminəm ki, məhz bu proqramın nəticəsi olaraq ölkəmizin hər bir sahədəki inkişafı daha da sürətlənəcək.

Sevindirici haldır ki, Azərbaycan təhsilində çox mütərəqqi dəyişiklik-

Böyük Britaniyanın Birmingem Universitetinin tələbəsi Məhəmməd Ağamirzəyev ilə söhbət

lər baş verməkdədir. Ölkəmizdə gədən təhsil islahatlarının effektiv olacağına inanıram. Mütərəqqi dəyişikliklərdən biri olaraq bu ildən ali tədris müəssisələrində hazırlıq kurslarının tətbiqini misal göstərmək olar.

“Bu gün təhsil aldığı sahəni sevdiyimi deyə bilərəm”

Böyük Britaniya inkişaf etmiş təhsil sisteminə malikdir. Burada orta təhsil 12 illikdir. Son iki ildə şagirdin seçiminə əsasən onun ixtisaslaşmaq fikrində olduğu fənlər üzrə tədris aparılır. Fikrimcə, bu yolla şagird ali təhsilə daha hazırlıqlı başlayır. Kimya mühəndisliyini özümə ixtisas seçəndə bunun asan olmayacağını bildirdim. Lakin ölkəmizdə bu sahə üzrə kadrlara daha çox ehtiyac olduğunu nəzərə aldım. Bu sahədə dərin biliyə sahib olmasam da, dəqiq elmləri qavrama qabiliyyətimə güvəndim. Bu gün isə təhsil aldığı sahəni sevdiyimi deyə bilərəm. Onu da qeyd edirəm ki, bu universitet kimya mühəndisliyi üzrə Birləşmiş Krallıqda 3-cü yerdədir. Kimya mühəndisliyində təhsil alan bir tələbə kimi “Bioreaktorların və katalizatorların dizayn edilməsi”, “Kimya prosesində enerji səmərəliliyinin artırılması”, “İstehsalatın elektron idarə olunması” və digər bir çox nəzəri elmlərlə tanışam. Məni ən çox cəlb edən fənn isə prosesin elektron idarə olunması fənnidir. Burada biz verilmiş prosesdə lazımı faktorların, misal üçün temperaturun, təzyiğin, axın sürətinin və s. prosesə olan təsirini riyazi formullaşdıraraq onu elə proqramlaşdırırıq ki, maraq dairəsində olan faktorda müşahidə olunan xoşagəlməz (və ya idarə olunmayan) dəyişikliyin əldə olunan məhsula zərəri olmasın.

Dərslərimdən əlavə vaxtlara gəldikdə isə demək istəyirəm ki, tələbə həyatının əsas hissəsini kitabxanada dərslərimə və ixtisaslaşmağa olduğum sahəyə aid araşdırmalar aparmaq təşkil edir. Dərşdönkənar olaraq artıq 3 ildir ki, Birmingem Universitetinin Azərbaycan cəmiyyətinə sədrlik etməklə yanaşı, həm də kimya mühəndisliyi fakültəsinin tələbə nümayəndəsi vəzifəsini yerinə yetirirəm. Bu fəaliyyətlər gündəlik cədvəlimin tam olaraq dolmasına kifayət edir.

Lakin zehni əməklə yanaşı, idmanın üzgüçülük və “jiu-jitsu” növləri ilə də mütəmadi məşğul oluram. Səməstər ərzində bədii mütaliyəyə vaxt ayırmağa çətinlik çəksəm də tətill vaxtlarında bu mənim əsas məşğuliyətimə çevrilir.

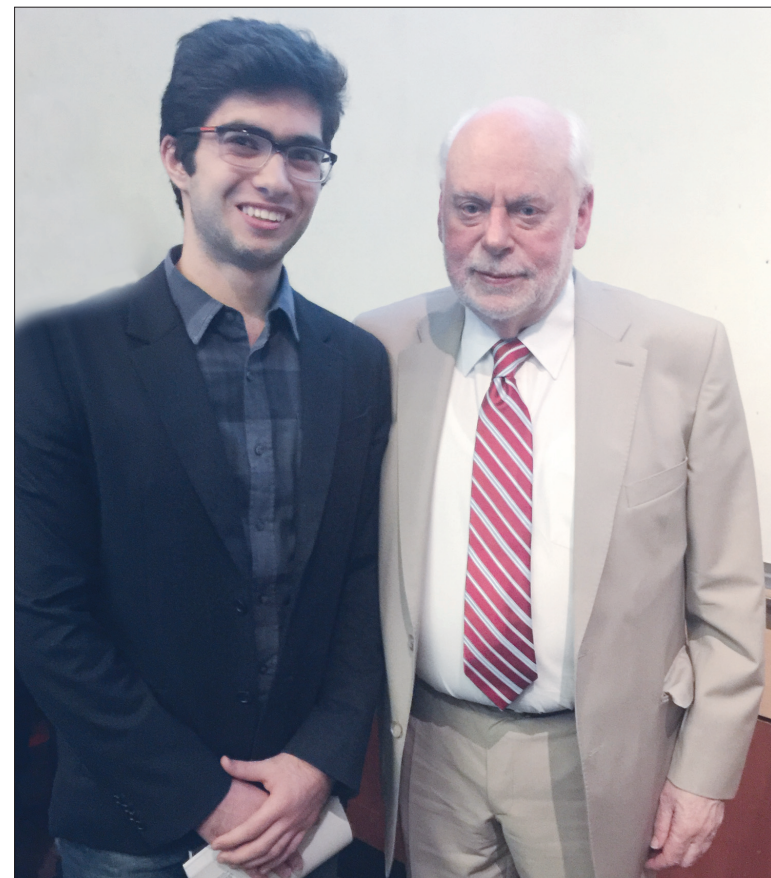
“Tələbələrin professorlara öz adları ilə müraciət etməsi mənə təəccüblü gəlmişdi”

Birmingem Universitetində müəllim-tələbə münasibəti tam fərqlidir. Tələbələrin müəllimlərə, professorlara, sadəcə öz adları ilə müraciət etməsi mənə təəccüblü gəlmişdi. İlk baxışdan düşünmüşdüm ki, burada tələbə-müəllim münasibəti iki dost münasibətinə bənzərdir. Lakin sonralar bunun fərqli olduğunu, müəllimlərin tələbələrlə dərşdönkənar heç bir əlaqələrinin olmadığını gördüm.

Burada bütün universitet üzrə əsas imtahanlar yalnız yay səməstrində (yəni may-iyun aylarında) baş tutur. İmtahan gedişində heç bir innovativ vasitələrdən istifadə olunmur. Amma şəffaflığın qorunmasının təmin olunması məqsədi ilə imtahan olunan tələbələrin cavab blanklarının kimə məxsusluğu yoxlayıcı müəllimlərdən gizli saxlanılır. İl ərzində isə qiymətləndirmə laboratoriyaya işlərinə dair aparılmış araşdırmanın nəticəsi və hazırlanmış hesabat üzrə müəyyən edilir. Bir çox fənn üzrə 2 saatlıq mühazirə 1 saatlıq çalışma ilə tamamlanır. Çalışma saatlarında həm müəllim, həm də “nümayişçi” (assistent) doktorantlar mövzu üzrə olan suallarımızı cavablandırır və qaranlıq qalan məqamları aydınlaşdırırlar.

“3 ildir ki, fakültə tələbələrinin rəğbətini qazanıram”

Qeyd edirəm ki, burada universitet demək olar ki, kiçik bir şəhər kimidir. Ən böyük üstünlüklərdən biri isə odur ki, burada fərqli ölkələrdən dünyaya fərqli baxışları olan tələbələr tanımaq imkanı var. Təhsillə yanaşı, tələbələrin öz fərqli qabiliyyətlərini artırma bilmələri üçün istər tələbə ittifaqında, istərsə də universitet departamentlərində “varım-stat”

Kimya sahəsində 2016-cı ilin Nobel mükafatçısı J.Fraser Stoddartla

(bəzən ödənişli) məşğuliyətlər təklif olunur. Təklif olunan yerlərə fəal tələbələr namizədliyini irəli sürür, digər tələbələr isə namizədlərin platformalarına əsasən səs verirlər. Misal olaraq özümün kimya mühəndisliyi fakültəsinin tələbə nümayəndəsi seçilməyimi göstərə bilərəm. Artıq 3 ildir ki, fakültə tələbələrinin rəğbətini qazanıram və onların dəstəyi ilə bu vəzifəyə layiq görülürəm.

Təhsil aldığı universitetdə ciddi elmi tədqiqatlara, əsasən doktoranturada təhsil alan tələbələr cəlb olunurlar. Bakalavr səviyyəsində isə layiqli tələbənin istəyi əsasında yay tətill dövründə ödənişli assistentlik fəaliyyəti imkanları yaradılır. Ötən yay tətillində bu imkandan mən də yararlanmışam.

Ümumiyyətlə, götürdükdə isə Birmingem Universitetinin özünün elm-təhsil mühiti ilə bütün ümidlərimi doğrultduğunu deyə bilərəm. Ona görə ki, burada təhsil almaqla mən öz sahələrimdə məşhur olan, bir çox mükafat almış alimlərin əhatəsində biliklərə yiyələnirəm. Nobel mükafatı laureatlarının dərşdönkənar mühazirələrində iştirak edərək onlarla həm söhbət edir, həm də məni maraqlandıran suallarımı onlara ünvanlayıram. Burada elm və sosial şərait daha geniş təşkil edilmişdir. Bir sözlə, ümidlərimin doğrulmuş olduğunu təsdiqləyə bilərəm.

Xaricdə təhsil alan hər bir azərbaycanlı tələbə həm də ölkəmizin təbliğində, Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında fəal iştirak etməlidir. Müsahibimiz də Böyük Britaniyada diaspora fəaliyyətlərində fəal iştirak etməklə ilk imza atan gənclərimizdədir.

“Birləşmiş Krallığın parlamenti ilə birgə tədbir təşkil etdim”

Mən buraya gəldikdən sonra Böyük Britaniyada fəaliyyət göstərən “Anglo-Azərbaycan” və “Avropa Azərbaycan” cəmiyyətləri ilə əlaqə yaratdım və onların bir sıra tədbirlərində iştirak edərək ölkəmizə buradakı diasporamızdan olan dəstəyin bir hissəsi olmağa çalışıram. Burada həmvətənlərimizin, tələbələrin təşkilatlanması və geniş fəaliyyəti üçün bütün lazımı addımlar atılır. Birmingem Universitetinin tələbə ittifaqında Azərbaycan cəmiyyətinin olmadığını bildikdə qarşıma qoyduğum yeni məqsədlərdən belə bir təşkilatı təsis etmək olmuşdu. Belə də etdim. Artıq ikinci ildir ki, sədrlik etdiyim bu cəmiyyətin fəaliyyətinin genişlənməsinə çalışıram. Qeyd edirəm ki, Birləşmiş Krallığın parlamenti ilə ilk birgə tədbir təşkil etdim. Bildiyim qədər, o vaxta kimi universitetimizdə hələ heç bir tələbə cəmiyyəti ilə Britaniya parlamenti arasında tədbir təşkil olunmamışdı. Tərəfimdən ölkəmizin ən böyük təbliğinə isə hər ilin sentyabr ayında universitet nəzdindəki cəmiyyətlərin sərgisində Azərbaycan cəmiyyətini təmsil etməklə nail oluram. Burada 250-dən çox cəmiyyətlər arasında 35000-dən çox tələbənin ziyarət etdiyi sərgidə vətənimizin təbliğinə nail olmaq məni qürurlandırır.

Sonda gələcək planlarımla bağlı qeyd etmək istəyirəm ki, hazırda qarşımda duran məqsədlərin ən əsası ali təhsilimi uğurla başa vurmaq, elmi və təcrübə fəaliyyətimə davam etdirərək dövlətimə, xalqıma, cəmiyyətə daha çox xeyir verməkdir.

Oruc MUSTAFAYEV,
“Azərbaycan müəllimi”